

Zgodnie z art. 774 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93; ostatnia zmiana w Dz.U. z 2005 r. Nr 172, poz. 1438) przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. W przypadku przewozu rzeczy na żądanie przewoźnika wysyłający powinien wystawić list przewozowy zawierający: adres wysyłającego, adres odbiorcy, miejsce przeznaczenia, oznaczenie przesyłki według rodzaju, ilości oraz sposobu opakowania, wartości rzeczy szczególnie cennych oraz wszelkie inne istotne postanowienia umowy. Ponadto wysyłający powinien dać przewoźnikowi wszelkie dokumenty potrzebne ze względu na przepisy celne, podatkowe i administracyjne.

Obowiązkiem przewoźnika jest niezwłoczne zawiadomienie odbiorcy o nadejściu przesyłki do miejsca przeznaczenia, a ten z kolei przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego zobowiązuje się do zapłaty oznaczonych w liście przewozowym należności przewoźnika.

PKWiU dla usług transportowych

Sekcja I dział 60 PKWiU „usługi transportu lądowego i rurociągowego” obejmuje m.in. usługi transportu pasażerskiego i towarowego, rozkładowego lub nierozkładowego drogą lądową - z wykorzystaniem różnych środków lokomocji (kursujących w obrębie miast i pomiędzy miastami), takich jak: kolej, metro oraz różne jednostki transportu drogowego (samochody, autobusy, autokary, tramwaje, trolejbusy) oraz wynajem samochodów, autobusów i autokarów z kierowcą.

I tak, do usług transportu lądowego i rurociągowego, PKWiU zalicza m.in.:

1. usługi przewozowe towarów wyspecjalizowanymi pojazdami, gdzie indziej niesklasyfikowane (60.24.17),
2. przewozy pozostałych towarów pojazdami niewyspecjalizowanymi (60.24.22),
3. usługi wynajmowania komercyjnego pojazdów transportu towarowego, z kierowcą (60.24.30).

Dział ten nie obejmuje m.in. wynajmu samochodów ciężarowych bez kierowcy, sklasyfikowanego w podkategorii 71.21.11.

Od 1 stycznia 2008 r. weszła w życie nowa Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.

Dotychczasowa klasyfikacja obowiązuje jeszcze do końca 2009 r., ale ci podatnicy, którzy rejestrują nowe firmy lub są zmuszeni aktualizować wpis do ewidencji działalności gospodarczej muszą się posługiwać nową klasyfikacją PKD.

Transport w nowym PKD jest w sekcji H w dziale 49 do 51 i np. pod numerem 49.41.Z jest zakwalifikowany transport drogowy towarów.

Spedycja z kolei to ogół czynności, których celem jest zorganizowanie przewozu rzeczy. Zgodnie z art. 794 § 1 Kodeksu cywilnego przez umowę spedycji spedytor zobowiązuje się za wynagrodzeniem do wysyłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem. Spedytor oprócz wysłania lub odbioru przesyłki zobowiązany jest między innymi do:

4. podejmowania czynności potrzebnych do uzyskania zwrotu nienależnie pobranych sum z tytułu przewoźnego, cła i innych należności związanych z przewozem przesyłki,
5. podejmowania czynności potrzebnych do zabezpieczenia praw dającego zlecenie lub osoby przez niego wskazanej względem przewoźnika albo innego spedytora,
6. ponoszenia odpowiedzialności za przewoźników i dalszych spedytorów, którymi posługuje się przy wykonywaniu zlecenia.

Spedytor przy realizacji przewozu nie musi korzystać z usług podmiotów zewnętrznych, lecz może również sam dokonywać przewozu. W takim przypadku spedytor ma jednocześnie prawa i obowiązki przewoźnika, co wynika z art. 800 Kodeksu cywilnego.

Pod pojęciem spedycji zatem mieści się znacznie szerszy zakres czynności niż pod pojęciem transportu. Spedycja bowiem obejmować może cały szereg czynności: odebranie towaru od nadawcy, dostarczenie do miejsca formowania przesyłki, załadunek, przewóz, wyładunek, dostarczenie do ostatecznego odbiorcy, załatwienie wszelkich formalności i wypełnienie dokumentacji. Nie oznacza to jednak, iż spedytor musi sam wszystkie te czynności wykonać. Działalność spedytora może ograniczać się jedynie do znalezienia firmy, która wszystkie te czynności wykona na zlecenie spedytora. Transport natomiast to z reguły umowa o przewóz.

Przy ustalaniu, jakiego rodzaju usługi świadczy firma, decydujące znaczenie ma rodzaj zawartej umowy. Kodeks cywilny bowiem wyraźnie oddziela umowy o przewóz od umów spedycji. Również Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług rozgranicza te rodzaje czynności. Usługi transportu towarowego sklasyfikowano w grupie 60.2 - usługi transportu lądowego pozostałe, natomiast usługi drogowego transportu towarowego - w klasie 60.24. Usługi spedycyjne natomiast sklasyfikowane zostały w grupie usług agencji transportowych pozostałych (PKWiU 63.4), w podkategorii 63.40.12. Firma wykonująca usługi powinna zatem już w dokumentacji dotyczącej zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej oraz w dokumentacji dotyczącej REGON podać, jakie usługi świadczy.

Kiedy ma miejsce transport międzynarodowy

Zgodnie z art. 83 ust. 3 ustawy o VAT, przez usługi transportu międzynarodowego rozumie się przewóz lub inny sposób przemieszczania towarów:

- 1.1. z miejsca wyjazdu (nadania) na terytorium kraju do miejsca przyjazdu (przeznaczenia) poza terytorium Wspólnoty;
- 1.2. z miejsca wyjazdu (nadania) poza terytorium Wspólnoty do miejsca przyjazdu (przeznaczenia) na terytorium kraju;
- 1.3. z miejsca wyjazdu (nadania) poza terytorium Wspólnoty do miejsca przyjazdu (przeznaczenia) poza terytorium Wspólnoty, jeżeli trasa przebiega na pewnym odcinku przez terytorium kraju (tranzyt);
- 1.4. z miejsca wyjazdu (nadania) na terytorium państwa członkowskiego innego niż terytorium kraju do miejsca przyjazdu (przeznaczenia) poza terytorium Wspólnoty lub z miejsca wyjazdu (nadania) poza terytorium Wspólnoty do miejsca przyjazdu (przeznaczenia) na terytorium państwa członkowskiego innego niż terytorium kraju, jeżeli trasa przebiega na pewnym odcinku przez terytorium kraju.

Nie jest natomiast usługą transportu międzynarodowego przewóz towarów w przypadku, gdy miejsce wyjazdu (nadania) i miejsce przyjazdu (przeznaczenia) tych towarów znajduje się na terytorium kraju, a przewóz poza terytorium kraju ma wyłącznie charakter tranzytu (art. 83 ust. 4 ww. ustawy).